

over de vervlechting van onderwijs en onderzoek; dat doe ik vandaag niet nòg eens, het gaat nu over iets anders.

Het moet maar openlijk gezegd: een verhaal over het onderzoek aan de Vrije Universiteit kan niet zo opgewekt klinken, want ons onderzoek is bezig in de verdrukking te raken, het is ronduit in gevaar. En dat gebeurt in een tijd, waarin de ontwikkeling van de wetenschap niet meer een zaak is die zich in het isolement afspeelt, niet meer een bezigheid is van een elite, maar een zaak waarbij de hele samenleving betrokken is. De Vrije Universiteit wil daar midden in staan; en dit zal alleen maar kunnen lukken als we erin slagen omvang en kwaliteit van ons onderzoek op te voeren. Ons onderzoek op peil te houden en uit te bouwen is een beleidsvraagstuk van de eerste orde. In het afgelopen jaar is aan dit probleem dan ook intensief aandacht geschonken en is een eerste aanzet gegeven voor de ontwikkeling van beleidslijnen.

Het is niet zo moeilijk aannemelijk te maken hoe het komt dat het onderzoek in een kritieke fase is terecht gekomen. Ik noem U drie factoren, die daartoe hebben geleid: de historie van de Vrije Universiteit als „onderwijs-universiteit”, de onmogelijkheid om de bestaande achterstand in bemanning binnen afzienbare tijd in te lopen, en de doorgaande groei van de onderwijslast.

Wat betreft de historie van de Vrije Universiteit als „onderwijs-universiteit”: in de tijd dat de Vrije Universiteit vrijwel geheel moest worden bekostigd uit vrijwillige bijdragen van VU-vrienden – en die periode heeft om en nabij 75 jaar geduurd – lag om begrijpelijke reden de nadruk op het wetenschappelijk onderwijs. Als centrum van wetenschapsbeoefening kon de Vrije Universiteit, in die tijd, wat omvang van de onderzoekactiviteiten betreft niet in de schaduw staan van de Rijksuniversiteiten. Die tijd is gelukkig nu wel definitief voorbij, maar deze historie heeft op vele plaatsen aan de Vrije Universiteit haar sporen tot op vandaag nagelaten.

Als tweede factor noem ik het feit dat bij de Vrije Universiteit het aantal door de overheid betaalde personeelsplaatsen – mee door de relatief snelle groei – achtergebleven is bij het gemiddelde van de rijksinstellingen. Net toen de Vrije Universiteit erin leek te gaan slagen die achterstand weg te werken deed – onder het kabinet Biesheuvel – het schaarstebeleid abrupt zijn intrede; korte tijd was er zelfs een personeelsstop. De overheid erkent nu wel de bestaande achterstand aan de Vrije Universiteit, en draagt bij om tot een correctie te komen – vorig jaar kregen wij 100 plaatsen extra, dit jaar 35, dat is landelijk gezien een hoog aantal – maar de achterstand is nog niet weggewerkt en het is de vraag of dit op een redelijke termijn mogelijk is.